

Sygn. akt VIII Gz 352/16

POSTANOWIENIE

Dnia 29 listopada 2016 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie VIII Wydział Gospodarczy w składzie następującym:

Przewodniczący:

SSO Patrycja Baranowska

po rozpoznaniu w dniu 29 listopada 2016 roku w Szczecinie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W.

przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S.

o zapłatę

na skutek zażalenia pozwanej na postanowienie Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum w Szczecinie z dnia 26 sierpnia 2016 roku, sygn. akt XI GC 1193/15

p o s t a n a w i a:

oddalić zażalenie.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Rejonowy Szczecin- Centrum w Szczecinie oddalił wniosek pozwanej o zwolnienie od kosztów sądowych na podstawie art. 103 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

W uzasadnieniu Sąd podał, iż wniosek pozwanej dotyczył zwolnienia jej od kosztów sądowych w zakresie opłaty od apelacji. Sąd uznał, że brak jest podstaw do zwolnienia pozwanej od obowiązku uiszczenia opłaty sądowej od apelacji, gdyż nie wykazała ona, stosownie do treści art. 103 u.k.s.c., braku dostatecznych środków na uiszczenie niniejszej opłaty sądowej, ograniczając się do stwierdzenia, że w dniu 5 lutego 2016 roku Prezydent Miasta S. zajął wierzytelności z rachunku spółki, w związku z czym nie może ona dokonywać żadnych wypłat. Sąd wskazał, że do wniosku pozwana załączyła zawiadomienie o zajęciu wierzytelności z rachunku bankowego. Sąd zwrócił uwagę, że to na stronie ubiegającej się o przyznanie zwolnienia od obowiązku ponoszenia kosztów postępowania sądowego spoczywa ciężar wykazania zasadności złożonego wniosku, zaś przewidziana w art. 109 ustawy możliwość zarządzenia dochodzenia celem ustalenia rzeczywistego stanu majątkowego wnioskodawcy ma charakter fakultatywny. Przepis ten przewiduje bowiem możliwość wszczęcia dochodzenia w sytuacji, gdy na podstawie okoliczności sprawy lub oświadczeń strony przeciwnej Sąd poweźmie wątpliwość co do rzeczywistego stanu majątkowego strony wnioskującej o przyznanie zwolnienia. Natomiast w sytuacji, gdy brak jest informacji o aktualnej sytuacji finansowej spółki nie można mówić o wątpliwościach co do niej.

Sąd uznał, że przedłożenie przez pozwaną kolejnego zawiadomienia o zajęciu wierzytelności przez Dyrektora Oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych nie zmieniło oceny dokonanej przez Sąd w poprzednio wydanym postanowieniu. Sąd zwrócił uwagę, że pozwana w dalszym ciągu nie przedłożyła jakichkolwiek dokumentów księgowych czy

podatkowych. W związku z tym wciąż jest brak danych dotyczących osiągniętego przez spółkę dochodu. Poza tym pozwana po raz kolejny nie podjęła próby wykazania, że nie posiada innego majątku poza środkami zgromadzonymi na rachunku bankowym, że nie posiada żadnych środków w gotówce, czy ruchomości.

Na powyższe postanowienie pozwana złożyła zażalenie, w którym zarzuciła Sądowi, że nie wezwał jej do wykazania stanu majątkowego, lecz oddalił wniosek. Wskazała, że takie podejście jest dla niej krzywdzące, w sytuacji, gdy nie posiada adwokata w sprawie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie pozwanej okazało się nieuzasadnione.

W pierwszej kolejności należy zaznaczyć, iż obowiązek uiszczania kosztów sądowych wobec Skarbu Państwa jest co najmniej równorzędny z obowiązkiem wywiązywania się z innych zobowiązań wobec innych podmiotów. Zwolnienie od obowiązku ponoszenia kosztów sądowych stanowi wyjątek od zasady ich ponoszenia i przysługuje ono stronom, które nie mają dostatecznych środków, by je ponieść, o ile wykażą one swą trudną sytuację finansową. Oceny przesłanek zastosowania art. 103 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych z dnia 28 lipca 2005r. (tj. Dz.U. z 2014, poz. 1025) nie można dokonywać w oderwaniu od celu tego przepisu. Ma on, w interesie społecznym, umożliwić podmiotowi, którego na to nie stać, obronę jego słusznych praw i stanowi w istocie formę pomocy udzielanej przez Skarb Państwa.

Zgodnie z art. 103 u.k.s.c sąd może przyznać zwolnienie od kosztów sądowych osobie prawnej, jeżeli wykazała, że nie ma dostatecznych środków na ich uiszczenie. Oznacza to nałożenie na osobę prawną obowiązku wykazania trwałej niemożności uzyskania środków na uiszczenie kosztów sądowych. Realizacja tego obowiązku następuje poprzez przedstawienie dokumentów, które pozwolą określić jej sytuację majątkową, zaś ich rodzaj zależy od rodzaju i charakteru osoby prawnej ubiegającej się o zwolnienie. Ocenie sądu podlegają zatem dowody przedstawione przez stronę, zaś obowiązek przewodniczącego wezwania do uzupełnienia braków formalnych wniosku na podstawie art. 130 § 1 k.p.c poprzez złożenie dokumentów aktualizuje się jedynie w sytuacji, gdy osoba prawna nie wskaże jakichkolwiek informacji uzasadniających wnioski (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18.01.2013r., sygn. akt IV CZ 144/12, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26.09.2007r., sygn. akt IV CZ 51/2007). W świetle powyższego poglądu nie było podstaw do wzywania pozwanej o uzupełnienie wniosku o istotne dokumenty finansowe spółki, skoro we wniosku podała ona wybiórcze informacje. Nie przedłożyła dokumentów obrazujących jej sytuację majątkową, jak np. historii rachunku bankowego za ostatnie trzy miesiące, raportów kasowych, ksiąg handlowych, wykazu mienia ruchomego i nieruchomości, co byłoby istotne do całościowej oceny kondycji finansowej spółki.

Poza tym nieuprawnione były twierdzenia pozwanej zawarte w zażaleniu, że brak wezwania Sądu jest dla niej krzywdzący. Zwrócić należy uwagę, że rozpatrywany wniosek był kolejnym wnioskiem pozwanej o zwolnienie od opłaty od apelacji. Zarówno Sąd Rejonowy, jak również Sąd Okręgowy w postanowieniu oddalającym zażalenie zajęli wyczerpujące stanowisko odnośnie powinności osoby prawnej występującej o zwolnienie od kosztów. Na etapie składania wniosku, oddalonego postanowieniem z dnia 26 sierpnia 2016 roku, pozwana doskonale wiedziała jakie dokumenty winna złożyć dla zobrazowania swojej sytuacji finansowej.

W tej sytuacji Sąd Okręgowy nie znalazł podstaw, by uwzględnić przedmiotowe zażalenie zważywszy, że nawet do zażalenia pozwana nie dołączyła żadnych dowodów.

Dysponując zatem jedynie wybiórczą informacją dotyczącą sytuacji finansowej spółki, Sąd Rejonowy prawidłowo ocenił jej możliwości płatnicze.

Z tych też względów Sąd Okręgowy orzekł, jak w sentencji na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c.

Sygn. akt (...) S., (...)

ZARZĄDZENIE

1. (...)
2. (...)
3. (...)
4. (...)